

נגד אינדורוס. כי מלבד היותם בני עיר אחת היו ירותיאוס ודיוניסיוס בני אותה משפחה. אישיות החוקה של דיוניסיוס ר' עשר שנות ההפך שבגללה קבעו את דיוניסיוס כמנהיג הטבעי בצמד זה.

להשלמת רשימת הנפשות הפועלות ב' טרגדיה המתרגשת ובאה, היו נחוצות ה' נשים. הן הופיעו, בדמותן של הנזירות מג' דלינה (35) ותיאודורה (46), מהרקאליון.

לפי מינהג המקובל בכנסיות רבות, ביק' שו דיוניסיוס ובן-חסותו ירותיאוס עזרה נשים, בעבודה המרובה של טיפול במשק הבית של כנסיית הר תבור. הם כתבו ישירות אל שתי הנזירות, הזמינון לשרת בארץ הקודש. תפקידן היה לבשל לכומר, לכבס, לתקן את תשמישי הקדושה — תוך מילוי נדרן להקדיש את חייהן לכנסייה.

ראשונה הגיעה תיאודורה, המבוגרת וה' יפה שבשתיים. היה זה לפני כשנה. שלושה חודשים אחריה הופיעה גם מגדלינה. הנז' רות הגיעו ישר להר תבור, לא התייצבו אפילו בפני המטרופוליט בצנרת.

★ ★ ★

מכתב מאנאסטסיה

ר' רמו הראשון, שלא הכל מתנהל כ' שורה במרומי הר תבור, ניתן זמן קצר אחרי בואה של מגדלינה. באחד ה' ימים ארוה מגדלינה את חפציה בכעס, נט' לה את דרכונה ונסעה בחזרה לכריתים. לפי גירסה אחת שידלה הצעירה את תיאור' דורה להצטרף אליה, אך זו הטיבה כי אין היא רוצה להשתמש מתפקידה הקדוש. גיר' סה אחרת אומרת כי מגדלינה לא עזבה את המינור לאור היום, אלא ברחה ממנו.

מת בדיוק לא היה בסדר על ההר התב' רר כעבור זמן קצר. מהרקאליון החלו מגי' עים מכתבים מאחת אנאסטסיה כרסטידה, אחותה המבוגרת של הנזירה תיאודורה. היא כתבה לבישוף אינדורוס, הודיעה כי שמעה מפי הנזירה מגדלינה סיפורי-אימים על ה' געשה במינור ההר. גם אחותה, טענה אנס' טסיה, כתבה שאינה מרוצה מתייה על הר תבור וכי היתה רוצה לשוב הביתה, אלא שאין לה הכסף הדרוש, ביקשה מאינדורוס שיצור לאחותה לשוב לכריתים.

★ ★ ★

הבריחה

פני חמישה שבועות הופיעה ב' בית הבישוף בצנרת אשה שדיברה רק יחנית. הבישוף נעדר אותה שעה מן העיר, אך האשה אמרה שהיא מוכנה ל' המתין עד בואו. היה זה ערב חג מות הבתולה, והופעתה של מאמינה זרה לא צוררה שום סקרנות מיוחדת.

אלא שהאשה היתה ראויה בהחלט ל' השומתיב. היא לא היתה אחרת מאשר אנאסטסיה כרסטידה עצמה, שבאה לקחת את אחותה חזרה הביתה. על פניה העמי' פות אפשר היה לקרוא את סימני הסערה המתקרבת. הבישוף חזר לביתו אחרי-הצהרים ומיד טילפן להר תבור. הוא הודיע לתיאור' דורה כי אחותה הגיעה מיוון, אולם מאחר והיא עיפה מן הנסיעה היא מבקשת ממנה כי תרד אליה לצנרת.

למחרת הופיעה תיאודורה, בלחית ירו' תיאוס. "באתי לקחת אותך חזרה הביתה", אמרה אנאסטסיה. ירותיאוס התערב, ניסה להגיה מהחלטתה. למחרת עלו השלושה — ירותיאוס ושתי האחיות — להר. שם הת' צורר, כנראה, יוכוח חריף. הכומר סירב בכל תוקף להרשות לנזירה לחזור, ולדברי אנאסטסיה איים כי לא יתן לה את דרכונה.

אך אנאסטסיה, אשה מלאת מרץ ואשר חמתה בערה בה, נטלה את תיאודורה ולעת ערב יצאו השתיים ברגל לעבר המינור ה' קאתולי של הר תבור. חפציה של תיאודורה נשארו במינור של ירותיאוס. כשכולה נז' עמת צילצלה אנאסטסיה לבית הבישוף, דרשה שישלחו לה מיד משרה ומכונתה אינדורוס, אשר חשש כנראה מפני הפצת העניין בציבור ומפני התערבות המשטרה, ניסה להרגיע את האחות, שלח מונית ש' הביאה את שתי הנשים לביתו.

כעבור יומיים, ביום ראשון בבוקר, יצא המטרופוליט בשעה שבע לחיפה, לערוך שם את תפילת השבוע. כעבור חצי שעה כבר עמדה אנאסטסיה בתחת המשרה של נצרת. היא רצתה להגיש תלונה.

לצה תיאודורה לשכב עם הכמרים כבר בימים הראשונים לבואה, באימים עליה בנשק. מסיפורה הצטיירה תמונה של גיון מב' היל, של אחירת אלימות מהולה בגילויי תשוקה הלקוחים ישר מסיפורי הדיקאדון. על הודעה זו חתמו אנאסטסיה כמתלוננת, ותיאודור חליכיס כמתרגם. אולם שום צעד משטרתי לא ננקט. כי עוד באותו יום, ב' שובו מחיפה, שמע אינדורוס על הגשת ה' תלונה. הוא נחרד מן התגובות אשר טיפול משטרתי בפרשה זו עלול לעורר בציבור הרחב, ביקש מהמשרה לגנון את המיסמן. את הטיפול המעשי בשני הכמרים הע' ביר המטרופוליט לידו הפאטריארך. כונס הסינודוס — ישיבת זקני הכנסייה — בעיר העתיקה וכל 18 חבריו החליטו פה אחד כי יש להוריד את הכמרים מתפקידם ול' גרשם מן הארץ.

נדמה היה כי כל העניין חוסל.

★ ★ ★

"אימו לרצוח ולחבל..."

ג'לה שחשבו כך לא העריכו נכונה את רוח-הלחימה של הארכימנדריט דיו' ניסיוס. עוד לפני שהגיעה אליו הדיעה ה' רשמית על החלטת הסינודוס פתח בהתק' פת-נגד. סיפר השבוע עיזו סלים נצרה. מוכרת העדה בצנרת: "דיוניסיוס וירתיאוס איימו שהם יהרגו את הבישוף, אותי ועוד

יודע גם תקדים מימי שלטון התורכים, כאשר ב'1898 המטררו שני ארכימנדריטים במרות הפאטריארך דמיאנוס בירושלים. כמי במקרה הנוכחי החליט או הסינודוס כי יש לגרש את השניים מן הארץ. השלטונות התורכים ביצעו את פסק-הדין, הובילו את שני הכמרים במרכבה לחיפה ושם העלו על אניה שהפליגה לפיריאוס. אגדות העדה מתארות ברוב פרטים כיצד ירד תושבי חיפה עגבניות רקובות בכמרים שטרחו.

דחיפות בקשתו של המטרופוליט היתה מובנת. כי בכל יום התרחבה הפרשה למ' מדים של סיכסוך עמוק בקרב העדה, ואף ביחסים שבין העדה לבין עדות אחרות בגליל. חמישה מוכתרים התגייסו לצד שני הכמרים, הוזהרו את ראשי הכנסייה והשל' טנונת, כי לא יהיו אחראים למה שיקרה אם ינסה המטרופוליט לכפות בכוח את הגירוש.

★ ★ ★

אם נעשה, לא בכוח

י'ה עשו שני הכמרים בינתיים? במקר' מות מושבם, על כל פנים, קשה היה למצאם. הם התרוצצו בין משרדי העדה ב' ירושלים, הקונסול היתני בחיפה ועורכי' הדין בצנרת. כתב העולם הזה שביקר במינ' זר על הר תבור מצא את המקום כמעט עזוב לגמרי. ירותיאוס נעל את הכנסייה ונטל עמו את המפתח, פן ישחלטו עליה בהעדרו שליחי אינדורוס.

עזיז סלים נצאר, 72, מוכרת העדה היוונית-אורתודוקסית בצנרת, הוא אחד הדורשים בתוקף את טילווס של שני הכמרים מן הארץ, אחרי שלדבריו איימו להרגו. "הם משולים לטרטן בנוף בריא אשר חובה לעקרו מן השורש", הכריז.

המוכח

אחד מנכבדי העדה, אם יאולצו לעזוב את הארץ. לפני שיעבירו את הכנסייה והמינור לרשות כמרים אחרים הם יחבלו בהן וב' רכושן. אנתנו בבית הבישוף חיים במצב הכן". ולראיה הרים הגבר הנמרץ, הנראה צעיר הרבה מכפי 72 שנותיו, את קצה מעילו. מסביב למותג, מעל לקפסאן הצמר, היה חגור אקדח. "אני מוכן לירות מיד".

באחירה זו, כאשר ביקש הסינודוס מאי' זינורוס לשחרר את שני הכמרים מתפקידם ולקבל מידיהם את נכסי הכנסייה שהופקדו לרשותם, הוא מאן לעשות זאת. "הם עלו' לים לבצע את אוימיהם", הסבירו בני הצור, "ואם לא יישפך דם, עלולה לפרוץ תיגרה. וזה לא לפי כבודם של המטרופוליט והכנסייה".

עיקר המאבק עבר בינתיים אל מחוץ ל' תחומי הכנסייה. אינדורוס פנה לשלטונות ישראל, דרש בכל תוקף כי יכבדו את החלטת הסינודוס ויגרשו את השניים מן המדינה. "מאז כיבש ארץ הקודש בידי הכלוף עומר (שנת 637) שמורות לכנסייתנו זכויות לפסוק בענייניה. היא. כל החלטת בית-דין כנסייתי מחייבת — ועל אחת כמה וכמה החלטת קדושת הפאטריארך עצמו. אין לנו זרוע מבצעת משלנו — את ביצוע פסקי הדין צריכה המדינה ליטול.

רציתי לכתוב, כל כך זה כאב לי. חורתי למנוע עצוב מאד. אחר כך היינו חוטבים עצים בחצר, אבונא כונא ואני. הוא שאל אותי למה אני כל כך עצוב. אמרתי לו ששמעתי משהו לא טוב. באותו רגע בדיוק הגיעה הנזירה תיאודורה ואבונא הזמין אר' תה לשבת עמו. הוא לחץ עלי שאסר לו מה מעיק עלי. אמרתי לו שזה נוגע לנוז' רה, ושאי מתבייש. הוא ענה שהנזירה מ' מילא אינה מבינה ערבית ושאי יכול לדבר בחופשיות. סיפרתי לו מה שמעתי. הוא נעשה רציני מאד. "זה לא נכון, יא אליאס, השיב לבסוף, אם מישוהו יתחיל לדבר אתך על העניין הזה, לא תצנח".

★ ★ ★

"רק נקמת אשה!"

ת'חילת שבוע זה היתה מונחת ב' כנסיית כפר קנה גופתה של אחת מ' בנות הכפר. אך כומר העדה, דיוניסיוס, לא היה שם לנהל את טכס האשכבה. הוא היה עסוק אותה שעה בהתייעצויות עם עורכי' הדין, ייפה את כוחו פרקליטו להגיש לבית-משפט השלום בעפולה תביעה על הוצאת דיבה, נגד המטרופוליט.

השכם למחרת בבוקר שוב התכונן דיו' ניסיוס לצאת לחיפה, לפני שירות דיוניסיוס. ב' שיחה מיוחדת עם כתב העולם הזה, שמצא את שני הכמרים בכנסיית כפר קנה, לא הסתירו השניים את כוונתם ללחום עד ה' סוף. "זה הכל בגלל שינאת אינדורוס. הוא רוצה לפתוח את הדרך בפני הקומר' ניסטים ואנו נלחמים בקומוניסטים בתוקף".

דיוניסיוס סיפר כיצד, ביום השנה לטבח כפר קאסם, ניסו כמה עשרות קומוניסטים בכפר לפרוץ אל חצר הכנסייה ולצלצל ציל' צוליאבאל בפעמון. הוא מנע בעדם. הוא גם סיפר כיצד עווד את צעירי עדתו להת' גייס לצה"ל, כי "ככל שתמלאו את חובו' תיכם כן תיהנו מזכויות".

אשר לעצם הטענות של תיאודורה, כי נאנסה: "היא חיתה תשעה חודשים במנזר — מדוע דחקה עכשיו נזכרה לפתע שנאנ' סה? והרי היא היתה חופשייה, יכלה לעזוב כל רגע ולהתלונן או לברוח. זה פשוט עניין של נקמה — שלת ושל הבישוף. היא ביקשה מאתנו כל הזמן כסף לתמיכה ב' הוריה. לנו לא היה כסף. היא גם רצתה שנחזיר לה את דמי נסיעתה הנה. סירבנו. כשבאה אחותה, היא ניצלה את ההזדמנות להתקם בנו".

תלונתם העיקרית היא על כך שדנו אר' תם שלא בפניהם, ומבלי לשמוע את הס' בריהם. "אדרבא, יחזירו את הנזירה הנה, והיא תעיד בפני בית-משפט מוסמן. אומ' רים שהיא אפילו הרתה... איך יכולה אשה בגיל זה להרות?"

★ ★ ★

מוכן להיות יהודי

מ' תוך דבריהם הודקר פחדם של השניים מפני האפשרות שהם יגורשו ליוון, או למינור-הכלא מר סבא במדבר יהודה. "ב' איזה זכות יכולה הכנסייה לגרש אותנו ממדינת ישראל? היא יכולה — אם תערוך משפט ותמצא אותנו אשמים — לסלקנו מ' הכנסייה. אבל אין לה כל סמכות לכפות עלינו לשוב ליוון, כששמנו מוכתם".

סייטס הגורא הוא, כי יפוג תוקף היתר ישיבתם בארץ, והממשלה תסרב להאריכו. לגבי ירותיאוס המצב נואש ביותר: גותרו צבאי של היתיה הנוצרית. אינו גם מוכן ללכת לעבוד באיזה קיבוץ; לא יקבלו אות' נו בקיבוץ; יש לי רכוש רב בעירי, אמ' כור אותו ואתן את הכסף לקיבוץ. אבל את הארץ הוואת איני רוצה לעזוב".

ירתיאוס היה מוכן להרחיק לכת עוד יותר. בנימה של אדם הוודע כי הוא מטיל פצצת-יאיאוש, קרא: "אני מוכן לעזוב את הכנסייה ולגלח את זקני. אני אפילו מוכן להמיר את דתי ולהיות יהודי — בלבד שלא יחזירו אותי ליוון".

כאשר שמע על כך מוכרת העדה בצנרת, השיב בתרועת-שמחה: "מי מדבר כך אם אין לו משהו המכביד על מצפוני? הם מסר' בים לחזור ליוון, כי הם מפחדים מן העור' מד לפניהם כשיגיעו לשם!" ובנימה פילוסו' פית הסיף: "הכנסייה היא גוף בריא. מה שקרה עם שני כמרים אלה, יכול לקרות בכל תכרה. זהו סרטן בנזף, וחובה היא להוציאו — בכוח אם יש צורך!"